

Republika Srbija
VRHOVNI SUD SRBIJE
Rev 341/07
24.05.2007. godina
Beograd

U IME NARODA

Vrhovni sud Srbije u Beogradu, u veću sastavljenom od sudija: Stojana Jokića, predsednika veća, Nikole Stanojevića, Zvezdane Lutovac, Mihaila Rulića i Mirjane Grubić, članova veća, u pravnoj stvari tužioca PP "AA", čiji je zakonski zastupnik direktor AB, a punomoćnik AV, adv., protiv tuženih FK "BB", čiji je zakonski zastupnik predsednik BA, a punomoćnik BV, adv. i Opštine Prokuplje, koju po punomoćju OJP zastupa VA, radi duga, rešavajući o reviziji tužioca izjavljenoj protiv presude Okružnog suda u Prokuplju Gž.968/06 od 9.11.2006. godine, u sednici održanoj 24.5.2007. godine, doneo je

P R E S U D U

ODBIJA SE kao neosnovana revizija tužioca, izjavljena protiv presude Okružnog suda u Prokuplju Gž.968/06 od 9.11.2006. godine.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Opštinskog suda u Kuršumlji P.277/05 od 8.5.2006. godine u stavu prvom izreke odbijen je kao neosnovan tužbeni zahtev tužioca kojim je tražio da se tuženici solidarno obavežu da mu po osnovu duga koji proističe iz zaključenog ugovora o koncesiji u iznosu od 46.031.806,00 dinara sa zakonskom zateznom kamatom počev od 26.7.2003. godine pa do konačne isplate, dok je u stavu drugom odlučeno da svaka strana snosi svoje troškove postupka.

Rešavajući o žalbama tužioca i tuženih izjavljenih protiv te presude, Okružnog suda u Prokuplju je presudom Gž.968/06 od 9.11.2006. godine u stavu prvom izreke odbio žalbu tužioca kao neosnovanu i potvrdio presudu prvostepenog suda u stavu prvom izreke, dok je u stavu drugom preinačio rešenje o troškovima postupka sadržano u stavu drugom izreke prvostepene presude tako što je obavezan tužilac da prvotuženom na ime troškova prvostepenog i drugostepenog postupka isplati iznos od 178.125 dinara, a drugotuženoj na ime troškova prvostepenog postupka iznos od 140.625,00 dinara, sve u roku od 15 dana od prijema opravka presude.

Protiv te presude Okružnog suda u Prokuplju tužilac je blagovremeno izjavio reviziju zbog bitne povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primene materijalnog prava.

Ispitujući pobijanu presudu u smislu čl.399. ZPP, Vrhovni sud je našao da revizija nije osnovana.

U provedenom postupku nema bitne povrede odredaba parničnog postupka iz čl.361. st.2. tač.9. ZPP, na koju revizijski sud pazi po službenoj dužnosti, a ni bitnih povreda iz čl.361. st.2. tač.12. ZPP, na koje se ukazuje u reviziji, jer su nižestepeni sudovi o svim odlučnim činjenicama relevantnim za pravilnu odluku u ovoj parnici dali dovoljno jasne, potpune i pravilne razloge saglasno stanju u spisima i rezultatu izvedenih dokaza.

Na utvrđeno činjenično stanje, koje u smislu odredbe čl.398. st.2. ZPP ne može biti predmet ispitivanja u revizijskom postupku, po oceni Vrhovnog suda, pravilno je primenjeno materijalno pravo kada je tužbeni zahtev odbijen.

Predmet ovog spora je novčani iznos koji tužilac potražuje od tuženika po osnovu duga koji proističe iz zaključenog ugovora o koncesiji između tužioca i prvotuženog 26.7.2003. godine i aneksa istog ugovora od istog dana.

Prema utvrđenom činjeničnom stanju sporni ugovor o koncesiji zaključen je sa rokom važenja od 5 godina, a prema odredbi čl.2. istog ugovora koncesija podrazumeva preuzimanje svih prava i obaveza koje je imao prvotuženi u momentu zaključivanja ugovora od strane tužioca, preuzimanjem svih prava i obaveza vezanih za upravljanje imovinom fudbalskog kluba, kao i preuzimanje i kompletnu organizaciju i rukovođenje fudbalskim klubom. Prvotuženi se obavezao da će pravo korišćenja imovine koje klub ima preneti na tužioca bez prava otuđenja ove imovine po bilo kom osnovu i da će danom zaključenja ugovora specificirati sve neizmirene obaveze koje fudbalski klub ima prema trećim licima i te obaveze preneti na tužioca, dok se tužilac odredbom čl.5 ugovora obavezao da će sa danom potpisivanja ugovora preuzeti kompletno finansiranje fudbalskog kluba i izmiriti obaveze prema društvenoj zajednici i trećim licima. Dalje, odredbom čl.7. ugovora predviđeno je da će dobit koja se ostvari poslovanjem fudbalskog kluba u periodu važenja ovog ugovora u celini pripasti tužiocu, dok je u čl.8. predviđeno da tužiocu pripadaju i nove investicije koje se ostvare u vreme trajanja ugovora. U navedeni ugovor unet je i sporazum da će stranke u roku od 15 dana sačiniti aneks ugovora o određenim konkretnim pitanjima, kao što su dolazak i odlazak igrača, obeštećenja, kao i neka organizaciona pitanja. Istoga dana između istih ugovarača sačinjen je aneks navedenog ugovora, koji u čl.2. predviđa da uloženi novac u dugovanju

FK "BB", "GG", igračima, raznim preduzećima u vrednosti od 124.000 DM posle prestanka ugovora pri preuzimanju kluba, da li to bila SO Prokuplje ili neki drugi koncesionar treba izmiriti prema tužiocu, dok je čl.5. aneksa predviđeno da ukoliko dođe do ranijeg raskida greškom tužioca pismeno i saglasno napraviće se zapisnik o preuzimanju kluba i prethodni novac uložen u klub vratiti onom ko ga je uložio. Za razliku od spornog ugovora o koncesiji koji je zaveden kod prvotuženog pod brojem 49. dana 25.11.1992. godine, a kod tužioca pod brojem 374 dana 26.11.1992. godine i koji je u ime prvotuženog potpisao kao ovlašćeno lice DD koji je u to vreme bio predsednik predsedništva fudbalskog kluba i prema važećem Statutu jedini bio ovlašćen na takvo potpisivanje, navedeni aneks ugovora nije zaveden kod ugovorača, niti ga je potpisalo ovlašćeno lice. Taj ugovor je potpisao sada pok. PP koji je u to vreme bio sekretar kluba i vodio finansije, ali bez znanja i saglasnosti predsednika kluba GG.

Ugovor je raskinut pre isteka ugovorena roka, odnosno nakon proteka perioda od 4 godine ostavkom datom od strane zakonskog zastupnika tužioca, što je konstatovano u Zaključku drugotužene opštine donetom na sednici održanoj 27.6.1996. godine gde je navedeno da se upozнала sa ostavkom generalnog sponzora FK "BB".

Prema odredbama Statuta prvotuženog važećeg u vreme zaključenja i trajanja spornog ugovora, prvotuženi je društvena organizacija u oblasti fizičke kulture koju su osnovali radni ljudi i građani radi organizovanja bavljenja fudbalom, a klub predstavlja predsednik skupštine, dok ga zastupa predsednik predsedništva.

Polazeći od tako utvrđenog činjeničnog stanja nižestepeni sudovi su pravilno primenili materijalno pravo kada su zaključili da je potraživanje tužioca neosnovano u odnosu na oba tuženika.

Naime, sporni ugovor iako nosi naziv ugovor o koncesiji, po svojoj sadržini i predmetu ugovora, kao i svojstvu ugovarača, ne predstavlja ugovor o koncesiji u smislu Zakona o koncesiji ("Službeni glasnik RS" br.20/97, 22/97 i 25/97) važećeg u vreme zaključenja istog. Koncesija u smislu navedenog zakona je pravo korišćenja prirodnog bogatstva ili dobra u opštoj upotrebi, koja domaćem odnosno stranom licu ustupa nadležni državni organ pod posebno propisanim uslovima uz odgovarajuću naknadu. Kako se u ovom slučaju ne radi o pravu korišćenja prirodnog bogatstva ili dobra u opštoj upotrebi, niti je jedan od ugovorača nadležni državni organ, to se ne može govoriti da je među strankama zaključen ugovor o koncesiji u smislu navedenog zakona.

Sledstveno tome, pravilan je zaključak drugostepenog suda da u takvoj situaciji sporni ugovor treba tumačiti saglasno odredbi čl.99. Zakona o obligacionim odnosima. Takođe je pravilan i zaključak nižestepenih sudova da je aneks spornog ugovora ništav jer nije potpisan od strane ovlašćenog lica u ime prvotuženog, pa samim tim takav aneks i ne proizvodi pravno dejstvo među ugovaračima.

Prema odredbi čl.99. ZOO odredbe ugovora primenjuju se onako kako glase, a pri tumačenju spornih odredbi ne treba se držati doslovno značenja upotrebljenih izraza, već treba izražavati zajedničku nameru ugovarača i odredbe tako razumeti kako to odgovara načelima obligacionog prava utvrđenim ovim zakonom. To dalje znači, da ako je jasan smisao onog što je ugovorom rečeno, nema potrebe za njegovim tumačenjem, a ukoliko to nije slučaj i ako se stranke spore o smislu ugovora, pravnu prirodu pravnog posla sud treba da utvrdi prema sadržini i cilju koje su stranke ugovorom želele postići, a ne po nazivu pravnog posla.

U ovom slučaju, tužilac je po spornom ugovoru preuzeo sva prava i obaveze koje je prvotuženi imao u momentu njegovog zaključenja, istovremeno stičući sva prava i obaveze vezane za upravljanje njegovom imovinom, bez prava otuđenja u periodu važenja ugovora, s tim da mu pripada dobit koja se ostvaruje u poslovanju fudbalskog kluba i da mu pripadaju nove investicije koje se u tom periodu ostvaruju. Bez obzira što je sporni ugovor raskinut pre ugovorenog roka, a raskinut je na zahtev tužioca, tužiocu ne pripada pravo na naknadu onog što je uložio u finansiranje kluba i izmirivanje obaveza prema društvenoj zajednici i trećim licima za vreme trajanja ugovora, pa se neosnovano u reviziji tužilac poziva da mu to pravo pripada u skladu sa odredbom čl.132. st.4. ZOO, koji se odnosi na dejstvo raskida ugovora i koji pripisuje da svaka strana duguje drugoj naknadu zbog koristi koja je u međuvremenu imala od onoga što je dužna vratiti. Navedena zakonska odredba ne odnosi se na restituciju onog što je jedna ugovorna strana kod delimičnog izvršenja ugovora dala drugoj ugovornoj strani, što je predviđeno odredbom čl.132. st.2. ZOO, već na posebnu naknadu koristi koja je druga ugovorna strana imala od toga što je dužna vratiti. Radi se o posebnoj vrsti naknade koja u ovom sporu nije ni utvrđivana, već je veštačenjem utvrđivan iznos potraživanja tužioca koji se odnosi na izmirivanje finansijskih obaveza prvotuženog, a koje je tužilac isplatio po aneksu ugovora i iznosa koje je tužilac imao u finansiranju fudbalskog kluba u periodu važenja ugovora (čl.132. st.2. ZOO). Međutim, prema stavu revizijskog suda tužiocu ne pripada pravo na traženu naknadu ni po jednom od navedenih osnova, jer kod činjenice da je ugovor raskinut od strane tužioca a ne sporazumom ugovorača, a da prvotuženi pre raskida nije onemogućavao tužioca da ostvaruje pretpostavljenu dobit koju je zaključenjem spornog ugovora očekivao od upravljanja i korišćenja imovinom prvotuženog, obavezivanjem prvotuženog na isplatu tražene naknade bi predstavljalo povredu osnovnih načela obligacionog prava, savesnosti i poštenja i zabrane zloupotrebe prava sadržanih u odredbama čl.12. i 13. Zakona o obligacionim odnosima.

Bez značaja je isticanje u reviziji tužioca da sporni ugovor ne predstavlja ugovor o sponzorstvu sa elementima aleatornosti već eventualno ugovor o poslovnoj saradnji. Iako se radi o jednoj vrsti ugovora koji nije predviđen Zakonom o obligacionim odnosima, njegovim zaključenjem nastala su određena obligaciono pravna dejstva između ugovorača koja su prestala da postoje danom odustanka tužioca od izvršenja daljih ugovornih obaveza odnosno raskidom istog, te sudeći o pravoj nameri ugovornih strana, uslovima i okolnostima pod kojima se ugovor izvršavao u navedenom periodu, tužiocu ne pripada pravo na traženu novčanu naknadu.

To pravo ne pripada tužiocu ni po spornom Aneksu Ugovora jer isti u ime prvotuženog nije zaključilo ovlašćeno lice, pa samim tim u odnosu na njega ne može da proizvodi pravno dejstvo i stvara određene obaveze preuzete

njegovim zaključenjem, odnosno potpisivanjem.

Pored navedenog, sudeći po sporazumu tužioca i prvotuzenog predviđenog spornim ugovorom da će ugovarači u roku od 15 dana sačiniti aneks ugovora o određenim pitanjima u koje ne spada i pitanje prava tužioca na povraćaj uloženih finansijskih sredstava u finansiranje kluba i izmirivanje dospelih finansijskih obaveza prvotuzenog prema društvenoj zajednici i trećim licima, to prvotuzeni nije bio dužan da spornim aneksom preuzima takve obaveze. U protivnom, postavlja se pitanje smisla i cilja zaključenja osnovnog ugovora i u čemu se sastoji pravni interes prvotuzenog na njegovu zaključenje. U tom slučaju radilo bi se o dobročinom pravnom poslu po kome bi tužilac imao pravo da koristi svu imovinu prvotuzenog i vodi fudbalski klub u ugovorenom periodu, a da za to nema prema prvotuzenom nikakve obaveze davanja, što u svakom slučaju nije bio cilj i svrha zaključenja spornog ugovora između njih kao ugovarača.

Tužbeni zahtev u odnosu na drugotuzenu opštinu je neosnovan zbog nedostatka pasivne legitimacije na njenoj strani, jer ona nije strana ugovornica, niti je osnivač prvotuzenog, pa kao posledice zaključenja, odnosno raskida spornog ugovora ne mogu da stvaraju bilo kakve obaveze na njenoj strani, kako to pravilno zaključuje drugostepeni sud.

Isticanje u reviziji tužioca da drugotuzena tokom čitavog postupka nije istakla prigovor pasivne legitimacije na njenoj strani ne stoji, jer je to drugotuzena učinila u svom pismenog podnesku od 1.10.2004. godine izjašnjavajući se o proširenju tužbe u odnosu na nju, i pri tome je ostala sve do zaključenja glavne rasprave.

Sa napred iznetih razloga, Vrhovni sud je primenom čl.405. st.1. ZPP odlučio kao u izreci ove presude.

Predsednik veća – sudija

Stojan Jokić, s.r.

Za tačnost opravka

Upravitelj pisarnice

Mirjana Vojvodić

dm